

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и член 38 став 5 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/2010, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15 и 145/15), министерот за образование и наука донесе Наставна програма по *германски јазик* (втор странски јазик) за II (втора) година на средното четиригодишно образование (гимназиско образование, уметничко образование, средно стручно образование).

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК

II ГОДИНА

Скопје, септември 2015

**средно четиригодишно
образование**

1. ВОВЕД

Предметот германски јазик како втор странски јазик е застапен во наставниот план за гимназиско и средно стручно четиригодишно образование со неделен фонд 2 (два) часа како продолжителен јазик.

Застапеноста на предметот во наставниот план за гимназиското, уметничкото и средното стручно четиригодишно образование се должи на современите тенденции во образовните системи на повеќето земји од Европската Унија, каде што на изучувањето на странските јазици се посветува посебно внимание. Изучувањето на втор странски јазик претставува основа за промовирање на повеќејазичноста и мултикултуралноста, како и предуслов за понатамошниот успешен развој на учениците.

Целта на современата настава по странски јазици за учениците во гимназиското, уметничкото и средното стручно четиригодишно образование е развој на компетенција за комуникација на германски јазик, компетенција за учење и културна свест со развој на лингвистички, социолингвистички и прагматски комуникативни јазични компетенции и општи компетенции како интеркултурна свест, социокултурно знаење, вештини и процедурално знаење, развој на личноста и способност за учење. Наставата е насочена на ученикот како субјект во наставниот процес, неговиот когнитивен афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и развивањето стратегии за учење како основа на доживотното учење.

Во процесот на развој на компетенциите во наставата се вградуваат општите предзнаења, предзнаењата од изучувањето и користењето на англискиот како прв странски јазик и предзнаењата од германскиот јазик.

Предметот германски јазик во втора година се изучува како продолжителен јазик со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Појдовна основа за изготвување на Наставната програма за втора година е *Заедничката европска референтна рамка за јазици*. Во втора година гимназиско, уметничкото и средно стручно четиригодишно образование се изучува нивото A2.

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ЗА II ГОДИНА СРЕДНО ЧЕТИРИГОДИШНО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел на наставата по германски јазик како втор странски јазик за II (втора) година на средното четиригодишно образование е развој на компетенции за интеркултурно дејствување на германски јазик во приватен домен.

Ученикот/ученичката:

- самостојно да користи дадени материјали и да применува познати стратегии за самостојно изучување странски јазик и во учењето на германскиот јазик;
- аудио-визуелно да препознава, разбира и применува нови зборови и искази во познат контекст;
- глобално и селективно да разбира прочитани или слушнати текстови, да ја извлекува суштинската информација од куси и подолги текстови со секојдневна тематика;
- да репродуцира и продуцира зборови и јазични искази согласно соодветното ниво;
- усно и писмено да опишува и раскажува кратки настани и дејности, да споредува предмети и работи со едноставен вокабулар, на секојдневна и позната тематика;
- да пишува кратки текстови со едноставно опишување на минатото и сопствени искуства;
- релативно лесно да се разбира во ситуации и кратки разговори, по потреба, со помош на соговорникот, да поставува прашања и одговара, да разменува мислења на познати едноставни теми;
- со едноставни изрази да прави социокултурни разлики од секојдневниот живот на сопствената култура и културата на земјите од германското говорно подрачје и сопствени стереотипни ставови и однесувања;
- да развива интерес кон културата на земјите од германското јазично подрачје.

¹ Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците би требало да ги постигнат на крајот од секоја година на средното образование се земаат насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик:

- во подрачјето на елементарно ниво: A1 (подготвително ниво/Anfänger) и A2 (основно ниво/Grundlegende Kenntnisse);
- во подрачјето на самостојно користење на јазикот: ниво B1 (преодно ниво/Fortgeschrittene Sprachverwendung) и B2 (самостојно ниво/Selbständige Sprachverwendung);
- во подрачјето на компетентно користење на јазикот: ниво C1 (напредно ниво/Fachkundige Sprachkenntnisse) и C2 (највисоко ниво/Annähernd muttersprachliche Kenntnisse).

Според сегашните услови за учење на германскиот јазик во Република Македонија, по 4 години настава (по завршувањето на IX одделение) учениците можат делумно да го постигнат нивото A2 (основно ниво). По првата година учење на германскиот јазик во средно образование може да се достигне нивото A2 (основно ниво), по втората година во средно образование може да се достигне нивото A2 + (зајакнато основно ниво), по третата година учење на германскиот јазик во средно образование може делумно да се достигне B1 (преодно ниво), а по осум години учење (по завршувањето на IV година), може целосно да се достигне B1 (преодно ниво). Постигнувањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку очекуваните резултати во сите наставни програми за средно образование (за I, II, III и IV година).

3. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Компонента 1. ЛЕКСИЧКИ ЕДИНИЦИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ја препознава и разбира во контекст новонаучената лексика; - ја применува соодветно новонаучената лексика. 	Мојот идол	- Kennst du andere Idole von früher?	Водење разговор на тема „Мојот идол“, говорни вежби околу познати личности, говорно и писмено обраќање со сложени, писмени вежби за опис на личности,идоли и сл.
	Младите и слободното време	- Was lassen euch eure Eltern machen?	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното на теми за возрасни, млади, активности на младите во слободно време, конфликти млади и родители. Водење разговор на тема за правата на младите, празници и празнувања, совети и сл. Писмено изразување преку пишување порака или покана за роденден и др.
	Филм	- Welche Filme magst du?	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување, примена на комуникативните модели на теми за филм, жанрови.
	Интелигенција и помнење	- Welche Fähigkeiten braucht ihr bei diesen Tätigkeiten?	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на теми за интелигенција и сеќавање, со акцент на комуникативните модели за изразување на сопственото мислење.

	Пронајдоци	- Was war das Vorbild in der Natur für diese Erfindungen?	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на тема „Пронајдок“. Симулирање говорна ситуација со прашања и одговори, точни и неточни реченици. Изработка на проекти во наставата во врска со темата „Пронајдоци“.
	Познати личности од минатото	- Wie hieß der König der Trojaner?	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на теми за познати личности од историјата, биографија, настани, достигнувања. Примена на комуникативни модели за усно и писмено изразување сопствен став или мислење во врска со темата.

Компонента 2. ГРАМАТИЧКИ СТРУКТУРИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- точно да употребува определени граматички структури, сè уште систематски прави елементарни грешки, но по правило може да го изрази саканото;</p> <p>-да разбира и применува определени граматички структури</p>	<p>Минато време (Präteritum)</p> <p>Зависни реченици со obwohl, trotzdem</p> <p>Неопределени заменки jemand/niemand</p> <p>Деклинација на придавки</p> <p>Предлози за време</p> <p>Пасив сегашно време</p> <p>Релативни реченици</p> <p>Генитив</p> <p>Индириктни прашални реченици</p> <p>Глаголи со датив и акузатив</p>	<p>-Ich war gestern im Kino.</p> <p>-Ich gehe in die Schule, obwohl ich krank bin.</p> <p>- Sie hatte Kopfschmerzen, trotzdem hat sie gekocht.</p> <p>-Niemand war zu Hause.</p> <p>-Die rote Bluse gefällt mir.</p> <p>-Am Montag fahren wir nach Italien.</p> <p>Das Fenster wird zugemacht.</p> <p>Der Junge, der sehr gut zeichnet, ist heute nicht da.</p> <p>-Die Arbeit der Schüler ist toll.</p> <p>-Sie möchte wissen, ob wir morgen Unterricht haben.</p> <p>-Er schenkt ihr eine CD</p> <p>- Er nimmt den Kulli.</p>	<p>Активностите и методите кои се сугерираат можат да се применат во сите наведени содржини во граматиката согласно барањата за изучување на граматичките структури. Активности кои се сугерираат за реализација на содржините од граматиката се:</p> <p>- вежби од типот на вербално реагирање на поставено прашање;</p> <p>- вежби од типот на пополнување празни места во реченицата, вметнување зборови или реченични делови;</p> <p>- вежби од типот на повеќечлен избор;</p> <p>- вежби од типот на поврзување искази, прашања и одговори, антоними и сл.;</p> <p>-вежби за правилен редослед на зборовите во реченицата;</p> <p>- вежби со користење на илустрации, флеш карти и постери;</p> <p>- играње улоги и симулации на дадени ситуации и сл.;</p> <p>-вежби за писмено изразување (дијалози, кратки писма, кратки состави и сл.) со цел практична примена на граматичките содржини.</p>

Компонента 3. ЈАЗИЧНИ ФУНКЦИИ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- соодветно да применува јазични функции за да го искаже она што сака да го каже во едноставна и директна размена на информации во однос на познати прашања, но во други ситуации вообичаено мора да презема компромиси во опсегот на исказот;</p> <p>- без голем напор соодветно да применува јазични функции за да состави искази за познати теми, да води кратки разговори и покрај тоа што често мора да размисли и да започне одново.</p>	<p>Опишување идоли</p> <p>Карактеризирање личности и настани</p> <p>Давање информации</p> <p>Давање совети</p> <p>Изразување и аргументирање сопствени преференци и ставови</p> <p>Искажува желби</p> <p>Парафразира</p> <p>Опишува процес</p> <p>Оценува идни планови</p> <p>Критизира</p>	<p>- Franz Beckenbauer war ein deutscher Fussballer. Er wurde zweimal mit der deutschen Mannschaft Fussballweltmeister.</p> <p>- Wenn du 18 Jahre alt bist, darfst du in Deutschland wählen, Auto fahren, und heiraten.</p> <p>- Welchen Film möchtest du am liebsten sehen? Warum?</p> <p>- Manche Menschen sind in bestimmten Intelligenzen sehr stark. Ich möchte ...</p> <p>Ich wollte sagen, dass ...</p> <p>- Wie entstand die Idee zu dieser Erfindung?</p> <p>- Das ist nicht gut</p>	<p>Активности со примена на комуникативни модели со говорни и писмени вежби од типот водење дијалог, интервју, играње по улоги, раскажување вербализирање графикони, пополнување тектови со испуштени фрази, симулации и сл.</p>

Компонента 4. СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ ученичката:</p> <p>- да разбира изрази, куси текстови кога се работи за прашања од сопствената непосредна важност и подетални информации доколку се зборува полека и јасно.</p>	<p>Куси искази и дијалози</p>	<p>-Höre das kurze Gespräch und vergleiche - Höre den Text und beantworte die Fragen.</p>	<p>Активности од типот на прашања и одговори, заокружување информации (повеќеchosen избор, точно/погрешно, да/не), поврзување слики; игри од типот квартет и сл., интервју.</p>
<p>- Глобално и селективно да разбира текстови со секојдневна предвидлива тематика и да извлекува основни информации ако се зборува релативно полека и јасно.</p>	<p>Куси зборувани текстови</p>	<p>-Höre den Dialog. Was ist richtig?</p>	<p>Активности од типот заокружување информации (повеќеchosen избор, точно/погрешно, да/не), подредување точен редослед, формулирање наслови, пополнување текст со празнини, опис по слика, пополнување растер и сл.</p>

Компонента 5. ГОВОРЕЊЕ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се разбира во кратки разговори иако зборувајќи запира и мора да повтори; - да располага со доволен фонд зборови за да може да говори во секојдневна ситуација на одредени теми; - да поставува прашања за слободни активности и минати дејствија; - да дава едноставни објанувања и упатства; - кратко и јасно да известува за некој настан или дејство; - да опишува планови, навика, секојдневни работи, како и минати активности и лични искуства; - да презентира кратка извежбана презентација на одредена тема. 	<p>Идоли, мадите во Германија, спорт, филмови и актери, желби,интелигенција и компјутери, пронајдоци, познати личности од минатото</p>	<p>- Ist Herman Meier ein Vorbild, ein Idol?</p> <p>- Was lassen euch eure Eltern nicht machen?</p> <p>- Findest du den Beruf Synchronsprecher Interessant? Warum (nicht)?</p> <p>- Was meint Ihr? Was sind eure starken Intelligenzen?</p> <p>- Spart der Computer Zeit? Warum (nicht)?</p> <p>- Denk an deine Lieblingsfilme?</p> <p>- Ist die Geschichte von Romeo und Julia wirklich passiert?</p>	<p><i>а) Говорна интеракција:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - поставување прашања и одговарање на истите; - играње по улоги според дадени модели; - симулации проследени со движења; - учество во кратки комуникативни ситуации; - барање/давање информации. <p><i>б) Усно искажување:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опишување и раскажување по слики, видеоматеријали, ситуации и сл.; - продукција на кратки искази; - прераскажување на кратки едноставни текстови; - вежби со користење пантомими и мимики; - презентација на селектирани информации од текст; - самостојна работа. <p>Комуникативни рамки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - партнер во разговор (ученик-ученик; ученик-наставник); - раскажувач.

Компонента 6. ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да чита и да разбира кратки едноставни текстови со познати конкретни теми каде се употребува секојдневниот или професионалниот јазик; - селективно да разбира текстови со позната тематика; - да извлекува конкретни, определени или специфични информации од едноставни текстови од секојдневието, како огласи, проспекти, менија и сл.; - глобално и селективно да разбира текстови за секојдневни работи од помалку позната тематика. 	<p>Куси текстови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lies den Text noch einmal und kreuze „richtig“ oder „falsch“ an. - Lies den Text und beantworte die Fragen. -Lies das Interview. Ergänze die Sätze. -Lies das Gespräch und schreib Sätze. -Lies die Mails. Warum kann Lisa nicht zu Antons Party kommen? -Lies die Reiseprospekte. Welche Angebote interessieren dich? Was würdest du gerne machen? -Vergleiche die Informationen im Text mit deinen Vermutungen. 	<p>Активности за идентификување информации од типот на заокружување информации (повеќеќлен избор, точно/погрешно, да/не), поврзување слики и текст, формулирање наслови, пополнување текст со празнини, пополнување растер, пишување реченици, Одговор на прашања, изразување свои претпоставки во врска со текстот.</p>

Компонента 7. ПИШУВАЊЕ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да составува кратки и едноставни фрази и реченици со конекторите: wie, und ,aber, weil, dass, obwohl - да пишува реченици со позната тематика од секојдневниот живот, на пр. места, професија луѓе и сл.; - да пишува куси состави за случувања, минати десјтва и сопствени искуства - да пишува едноставни описи на настани и активности; - да пишува едноставни секојдневни информации. 	<p>Луѓе, работни услови, секодневни случувања, збиднувања и потреби, лични преференци, информации, настани и активности од секојдневието со позната тематика</p>	<p>-Welche Person möchtest du einmal treffen? Was ist ein Idol /ein Vorbild für dich? Sammle Informationen und schreib einen kurzen Text.</p> <p>-Anton hat dich eingeladen. Du kannst leider nicht kommen. Schreib eine E-Mail. Erzähle die Neuigkeiten und schick ein Foto mit.</p> <p>-Schreib selbst einen Text für den Wettbewerb.</p> <p>-Schreib einen Tagesbucheintrag.</p> <p>-Sammle Informationen über einen Forscher und schreib einen Steckbrief für die Schülerzeitung.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Пишување диктат; - довршување реченици или краток текст; - пополнување текстови со испуштени зборови; - пишување куси пораки, куси пријателски писма, честитки, разгледници, имејл пораки итн.; - пишување краток едноставен состав според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот; - вежби со пишување кратенки; - подредување реченици и/или параграфи од даден текст; - изработка на постер и презентации; - самостојна изработка на тематски постери и сл.

Компонента 8. КУЛТУРА

Содржините од компонентата Култура не се изучуваат изолирано, туку се интегрирани во сите компоненти при изучувањето на јазикот. Целта е да се создаде сензибилизација за воочување на културолошките разлики и сличности како основа за развивање желба за запознавање, толеранција и емпатија кон другиот и различниот (на пр., преку имиња, празници, модели на културно однесување, обраќање, честитање празници, активности во врска со празниците, имиња на врсниците во германските говорни подрачја, некои типични презимиња, имиња на улици и плоштади, распоред на дневните и седмичните активности, слободно време, пазарење, храна, мода, песни, комуникативни модели, паралингвистички елементи и др.). Учениците се запознаваат со делови од историјата, географските обележја на земјите од германското говорно подрачје, големите градови и нивните културни знаменитости, делови од обичаите и традицијата, храната и пијалациите, празнувањето на Божик, Велигден, карневалите, роденденските прослави и сл. Преку селектирани текстови во наставата учениците се запознаваат и со германската литература. Преку актуелни натписи од весници или ТВ - емисии и Интернет вести учениците се запознаваат со модерната и актуелна Германија, како и со останатите земји од германското говорно подрачје.

Целта на интегрирањето на културата во наставата по германски јазик е да се стекнат интеркултурни компетенции за однесување и имајќи ги предвид културните разлики, да се развие чувство за воочување на културните разлики низ учењето и воспитувањето, како и почит кон другите луѓе и различните работи. Учениците треба да ги почитуваат и вреднуваат различните култури во светот, но и во својата земја, а различностите да ги доживуваат како можност за споредба и поврзување со културите, социјализација и интеграција и да препознаваат и да ги отстрануваат сопствените стереотипни ставови и однесувања.

4. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Наставната програма во основа претпоставува целосен и комплексен јазичен и комуникативен развој преку конкретни и дејствено поврзани наставни ситуации на учење. Компетенциите не се развиваат поединечно и изолирано, туку треба се создаваат комплексни, сестрани можности за учење соодветни на возраста на учениците преку животно и комуникативно значајни функционално поврзани активности. Активностите во наставата треба да ги интегрираат и поврзуваат компетенциите со јасни тематски ориентирани цели и задачи транспарентни за учениците.

Наставата по германски јазик за учениците на оваа возраст се заснова на интерактивно учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ги интегрира различните компоненти за функционално изучување на јазикот со ориентација на потреби, акција, дејствување и комуникација, развој на клучни компетенции, сензибилизација за самостојно и одговорно однесување на учениците, сензибилизација на интеркултурни аспекти при што улогата на наставниците вклучува и улога на модератори, помошници и партнери.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со свесна примена на јазичните структури во контекст и структурално воведување на граматичките структури кои се изучуваат интегрирано, а не како посебна јазична вештина. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: слушање и читање во рамките на компонентата Разбирање, на усниот и писменото говор, како од аспект на интеракција, така и од аспект на самостојна продукција.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за сопственото учење, знаењето и способностите коешто ги стекнуваат во формален контекст на учење (во училишница) и да ги користат надвор од неа.

Наставата треба да вклучува активности за развој на свесно користење на стекнатите знаења и вештини од првиот странски јазик (англиски јазик) коишто користат во изучувањето на германскиот јазик.

При изборот на активностите треба да се води сметка за внатрешната диференцијација и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои одговараат на различните стилови на учење, различните видови интелигенција и различните нивоа на знаења на учениците со менување на различни форми на работа и секвенци на дејствување.

Согласно горенаведеното, во странскиот јазик не можат да се издвојат, односно не може да се планира бројот на часовите по одделни компоненти. Изучувањето странски јазик на секој наставен час ги интегрира сите јазични вештини и компоненти.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички комплет за учениците;
- пакет прирачен материјал за наставникот;
- дополнителни наставни материјали, како на пр. списанија, флеш-карти, постери и др.;
- еднојазични речници за паралелката (германско-германски речник);
- двојазични речници за паралелката (мајчин јазик-германски јазик, англиски јазик – германски јазик);
- соодветни медиуми, како на пр. ЦД плеери/ЦД со текстови за слушање; компјутер со соодветен софтвер; ЛДЦ проијектор, ТВ со ДВД;
- Интернет пристап, образовни софтвери.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и се вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, активната вклученост на часовите, дополнителната и додатната настава, соработката со другите, соработката со наставникот, самостојната работа и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците искажуваат јазична активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата е интегриран дел на секој наставен час, а не изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усната јазична продукција и интеракција.

Со цел да се мотивираат учениците наставникот треба поголем акцент да стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. На учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна пофалба или друга соодветна позитивна реакција која наставникот ја има поставено како критериум за вреднување и пофалба.

Вреднувањето на напредокот на учениците се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со најмалку 6 оценки во текот на учебната година (3 оценки во првото и 3 во второто полугодие). Од вкупно 6 оценки, 2 ќе се базираат на тест, а другите 4 ќе се базираат на усни, комуникативни проверки стекнати преку активноста на ученичкото за време на часовите.

Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште во почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се бидат: оценките од писмените работи/тестови, оценките од усното искажување и активноста на часот, изработката на проекти во наставата и сл. На крајот на прва година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

6. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување на учениците треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните исходи.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните исходи од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаење што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредувањето на нивоата на знаењата и вештините на учениците од втора година на средното образование.

НИВО	Тема: Идоли
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава зборови и изрази поврзани со темата (Идоли, Херои од минатото, Несреќен случај). • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги примени во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со точни и неточни одговори, дополнување и поврзување). • Применува реченици во минато време, и сложени реченици со сврзникот (obwohl) • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација (на пр. идоли, херои)
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток текст со секојдневна тематика. • Развива куси дијалози за темата. • Пишува кратки текстови со опис на личности со примена на познати јазични структури. • Изразува сопствено мислење за личности, идоли со куси познати јазични структури.

НИВО	Тема: Младите и слободното време
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава зборови и изрази поврзани со темата (Младите и слободно време). • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги примени во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување одговара на прашања пишува кратки дијалози со дадени познати фрази). • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација (на пр. „Што ви дозволуваат родителите/наставниците да правите“).
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток текст (одговара на вежби со точно/погрешно, да/не, одговара на куси прашања и сл.). • Развива куси дијалози или описи на темата за младите и слободното време. • Пишува кратки писма или разгледници. • Собира информации од книги интернет пишува кратки текстови за школскиот постер со примена на познати јазични структури. • Изразува сопствено мислење со куси познати јазични структури.

НИВО	Тема: Филм
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава зборови и изрази поврзани со темата (Филм). • Разликува категории на филмови/сцени (Horrorfilm, Western, Komödie). • Препознава основни лични податоци за соговорникот. • Поврзува слика и текст. • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира невербални елементи во комуникацијата. • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Пишува кратки и едноставни забелешки, информации, формулари. • Учествува во куси комуникативни ситуации притоа применувајќи новонаучени основни изрази и зборови за составување дијалози на тема Филмови (на пр. Да раскаже за содржината на филмот). • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување, точни и неточни одговори, интервју). • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација.

<p>АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст поврзани со темата. • Издвојува информации од краток текст (одговара на вежби со точно/погрешно, да/не, одговара на прашања поврзани со темата и сл.). • Развива куси дијалози или описи на темата. • Пишува краток текст или е-пошта поврзан со темата.
---	---

<p>НИВО</p>	<p>Тема: Ителигенција и помнење</p>
<p>ПОМНЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава зборови и изрази поврзани со темата. • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.
<p>РАЗБИРАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
<p>ПРИМЕНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Учествува во куси комуникативни ситуации на тема интелигенција и сеќавање • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување, точни и неточни одговори, интервју). • Применува познати граматички структури поврзани со темата • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација.

**АНАЛИЗА,
СИНТЕЗА И
ВРЕДНУВАЊЕ**

- Издвојува информации од краток текст со едноставна тематика (одговара на вежби со точно/неточно, одговара на куси прашања и сл.).
- Развива куси дијалози или описи на способности од темата.
- Пишува краток текст на одредена тема
- Изразува сопствено мислење за способност со куси познати јазични структури.

НИВО	Тема: Пронајдоци
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава нови зборови и фрази поврзани со темата. • Именува пронајдоци од информатика. • Поврзува слики и текстови. • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги примени во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата. • Ги разбира прашањата на соговорникот на темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Именува пронајдоци од информатика. • Ги применува новонаучените зборови на темата и ги пронаоѓа во дијалог, интервју и сл. • Применува кратки фрази при пишување кратки состави. • Издвојува информации од краток текст. • Решава вежби со надополнување, заокружување, поврзување и сл. • Поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со точни и неточни одговори, дополнување и поврзување). • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација.

<p>АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Селектира информации од краток текст на темата и ги пронаоѓа на компјутер, во техниката. • Пишува кратки текстови на темата и ги пронаоѓа во техниката со примена на познати јазични структури. • Развива кратки дијалози или интервју на одредената тема. • Изразува сопствено мислење за пронајдоци.
---	---

НИВО	Тема: Познати личности од минатото
<p>ПОМНЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава нови изрази/фрази поврзани со темата. • Поврзува наслов и текст. • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во едноставни текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги примени во нов контекст.
<p>РАЗБИРАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
<p>ПРИМЕНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со точни и неточни одговори, дополнување и поврзување). • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација.

**АНАЛИЗА,
СИНТЕЗА И
ВРЕДНУВАЊЕ**

- Издвојува информации од краток текст со позната тематика на пример за херои од грчката историја.
- Развива кратки дијалози или интервју на одредената тема.
- Собира информации и пишува краток текст на одредена тема за школско списание
- Собира идеи и информации на одредена тема и прави презентација пред други ученици.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Просторните услови и опременоста на училиците за успешна реализација на наставната програма за втора година на средното четиригодишно образование треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за средно образование. Се препорачува, заради креативна и интерактивна настава, како и полесен визуелен контакт помеѓу учениците, за да слушне добро што се зборува и најоддалечениот ученик и да има преглед на училицата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени, кружно наредени или групирани во неколку коцки, како и преместување и групирање на столчињата по потреба.

8. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученицката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира покуси и подолги искази и текстови со позната и помалку позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни и посложени задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува, се искажува користејќи фрази и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, ставови и мислења, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира покуси и подолги наративни текстови со позната тематика;
- пишува куси насочени дескриптивни и наративни состави соодветно на темите;
- има познавања од културата на земјите од германското јазично подрачје;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

9. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по германски јазик и книжевност - наставна насока, VII¹ степен или стекнати 240 ЕКТС.
- Завршени студии по германски јазик - друга насока, VII¹ степен или стекнати 240 ЕКТС, и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи.

10. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: **1.9.2016 година**

11. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот *германски јазик* (втор странски јазик) за II (втора) година на средното четиригодишно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Арх. бр. 12-523/1
18.1.2016

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Ѓулај Исаки-Усеини, советник во Бирото за развој на образованието
Контролирал: Трајче Ѓорѓијевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор